

[Edvard Sørensen.]

Det er klart, at når man har en sådan ordning, at man uddeler et eller andet beløb årlig, opstår der meget let strid mellem de forskellige kommunegrupper, idet hver gruppe ønsker at få så stor en part som muligt, og det, at man ikke har fået nogen ordning af hele dette spørgsmål, har også medført uro indenfor de forskellige kommunegrupper. Det havde vel været naturligt efter krigens slutning på baggrund af det arbejde, der var udført af vejudvalget af 1940, og den betænkning, der forelå, at fremsætte lovforslag. Men i stedet for nedsatte man en ny motorkommission af 1947. Hvis denne kommission havde arbejdet hurtigt, ja, så kunne man også have fundet sig i det og sagt: nu arbejdes der for fuld kraft, nu kommer man snart frem til, at vi kan få en ny lovgivning på dette område, men arbejdet i motorkommissionen gik for den afdelings vedkommende, der angår anvendelsen af motorafgifterne, i stå for ca. halvandet år siden, og først nu for ganske nylig er arbejdet gået i gang igen. Det ligger sådan, at i den tid, da dette arbejde lå stille, rettedes der forskellige henvendelser til regeringen og den minister, der havde ansvaret for denne kommission, om at få arbejdet i gang; ikke mindst fra De samvirkende Sognerådsforeninger er der gentagne gange fremsendt stærke anmodninger om at få arbejdet i gang.

Se, hvis motorkommissionen havde fortsat sit arbejde, hvis man ikke var gået i stå i disse 1½ år, så kunne det, som jeg har hørt fra visse sider, have været naturligt, at det forslag, jeg har fremsat her, var blevet forelagt i kommissionen. Når jeg ikke har gjort det, er det på baggrund af den standsning i arbejdet og den uro, der på denne baggrund har været ude i mange kommuner. Det er jo ikke sådan, at man i den kommission, der er nedsat, ikke har et udmærket materiale at arbejde med. Der er udarbejdet et fortrinligt materiale både af ekspeditionssekretær Gersmann i finansministeriet og af vejdirektør Bang, og jeg tror, jeg om dette materiale kan sige, at der fra alle sider er enighed om den linie, der ligger i forslaget her, at man skal have en anden fordeling end den, vi kender fra den gamle lov. Jeg vil også tro, at der i kommissionen er nogenlunde, måske fuldstændig enighed om, at de penge, der kommer ind på disse områder, i fuld udstrækning skal bruges til vejformål. Men selvom kommissionen nu er gået i gang med sit arbejde igen og har begyndt at bearbejde det udmærkede materiale, der er fremkommet,

og som har ligget i kommissionen i mere end et år, vil der alligevel gå betydelig tid, inden kommissionen kan blive færdig med sit arbejde. Det vil sige, at hvis man skal bygge på kommissionens afslutning, er der ingen mulighed for at få gennemført en lovgivning på dette område i år.

Nu står vi antagelig for igen at skulle have bevilget penge i henhold til en tekst-anmærkning, og det er mit ønske og håb, at det vil være sidste år, en fordeling foretages på det grundlag; og det er grunden til, at jeg har fundet det naturligt at fremsætte forslaget her i rigsdagen, således at rigsdagen og offentligheden kan få lejlighed til at drøfte spørgsmålet og til at drøfte det nu. Den uro, der i de forskellige kommunetyper er om dette spørgsmål og dets udvikling fremefter, kan ikke fortsætte. Kommunerne må vide, hvor de står i dette spørgsmål, både økonomisk og beskæftigelsesmæssigt; først da kan der blive ro om spørgsmålet. Det, forslaget går ud på, er at fastslå, at de penge, der kommer ind ved motorafgifterne, som helhed skal bruges til vejformål, og at kommunerne, når de vedtager deres vejbudgetter, skal vide, hvad dækning de får af disse udgifter, og vide, at de udbetales umiddelbart efter regnskabsårets afslutning. Som det også blev nævnt her af ministeren, er tanken i forslaget jo den, at kommunernes tilskud skal være en forlods fordring på motorafgifterne.

Hvad de enkelte paragraffer i forslaget angår, vil jeg gerne knytte nogle bemærkninger også til dem.

I § 1 fastslås det, at alle de afgifter, der indgår i henhold til de love, der er nævnt her, som helhed skal anvendes til vejformål i overensstemmelse med reglerne i denne lov.

Til dækning eller delvis dækning af kommunernes udgifter foreslås der, som også ministeren nævnte, at amtskommunerne skal have en dækningsprocent på 70, medens refusionsprocenten for alle de øvrige kommunegrupper skal fastsættes i henhold til det skema eller det bilag, som ledsager lovforslaget. Bilaget bygger på, at man med den erfaring, man gennem årene har erhvervet, erkender — og det vil jeg tro alle vil erkende —, at der er en række kommuner i vort land, som ikke økonomisk har kunnet magte at løse den opgave at bringe vejvæsenet i orden. Vi har i Vestjylland en række kommuner med udstrakte vejnet, kommuner, der er meget tyndt befolkede, og de kan ikke løse de opgaver, der her lægges på dem. Skemaet her er bygget op på den måde, at man tager hensyn til disse tyndtbefolkede